

Verslag Omgevingsadviesraad Windpark Echteld Lienden

Datum: 14 december 2023

Locatie: *Hotel-Restaurant Bal te Echteld*

Aanwezig: *De aanwezigheidslijst wordt separaat toegezonden i.v.m. privacyoverwegingen*

1. Opening en mededelingen

De voorzitter opent de vergadering:

- 1 OAR lid helaas afwezig i.v.m. ziekte
- 1 OAR lid permanent uitgevallen, hier is een vervanger voor gevonden uit Lienden.

2. Vaststellen agenda en verslag 14 november, inclusief actielijst.

De notulen van 14 november dienen te worden aangepast op de punten zoals aangegeven door een OAR lid.

De punten vanuit de actielijst kunt u onderaan de notulen terugvinden.

Hieronder vindt u de antwoorden vanuit de actielijst van vorige vergadering:

- Graag reactie op agendapunt 5, bullet 5, van notulen 23 oktober 2023
 - Kan er gecheckt worden of het onderzoek omtrent de vleermuizen alleen geldt tijdens de bouwfase of ook daarna?
 - Antwoord: Dit geldt ook voor na de bouwfase
- Check op het ontbreken van sommige huizen in het concept MER, bijlage 6
 - Antwoord: De kaarten kunnen niet duidelijker gemaakt worden aangezien deze vanuit de gemeente komen. Niet alle huizen zijn duidelijk terug te vinden, graag met stipjes toevoegen. **(ACTIE)**
- 1 perceel heeft een gevarendriehoek → Vattenfall loopt na de vergadering langs bij deze persoon om dit uit te zoeken.

3. Ingekomen stukken, zie bijlagen

- Overzicht binnengekomen vragen zijn terug te vinden in de bijlage voorafgaand aan de vergadering van vandaag, 14 december 2023.
- Input dhr. Wasserman – Waar mogelijk gaat Vattenfall de aangedragen punten nog meenemen in de MER. Bepaalde aspecten uit deze input kunnen mooi worden meegenomen in de omgevingsovereenkomst.

4. Terugblik Provinciale stuurgroep 24 november

De heren Henk Zomerdijk en Rob Rietveld vertellen kort dat er tijdens de stuurgroep standpunten zijn uitgewisseld, waarbij de provincie geen standpunt heeft aangenomen. Er is gekeken naar de plek van de windmolens. De molen die het meest dicht bij Echteld staat, wordt opgeschoven. Dit is ook terug te zien op de kaart (wordt later deze avond nog getoond). Deze kaart zal ook nog gedeeld worden.

Ook zijn verschillende meningen geventileerd vanuit andere hoeken, zoals de gemeente Buren, Neder Betuwe en Lienden. Verschillende onderwerpen zoals het aantal windturbines zijn besproken,

waarin wordt aangegeven dat men liever 7 dan 9 turbines zou zien, ook gezien het aantal megawatt dat wordt opgewekt. Het is hierbij van belang dat men zich verdiept in het potentiële vermogen ten opzichte van het opgewekte vermogen. Hier zijn vaak onduidelijkheden in. Ook de hoogtes van de windmolens is een onderwerp dat aan bod is gekomen.

Er wordt nog een vraag gesteld over de vertegenwoordiging van de verschillende gebieden waarbij wordt aangegeven dat er meerdere pogingen zijn gedaan om Lienden te laten aansluiten. Denk hierbij aan zowel persoonlijke benaderingen als oproepen in de pers.

De leden van de OAR willen met klem aangeven dat zij het liefst geen windmolens zien in hun landschap. Dit punt is namelijk niet duidelijk genoeg naar voren gekomen in de berichtgeving n.a.v. de stuurgroep. Hierin wordt geïnsinueerd dat de OAR, 4 windturbines accepteert. Dit bericht wordt door Vattenfall aangepast. **(ACTIE)**

De windmolens dienen in lijn te liggen met de hoofdinfrastructuur, dus in lijn met de A15.

5. Gesprek met gedeputeerde Mol

Mevrouw Mol geeft aan dat er op dit moment nog geen besluit is genomen en er vanuit de stuurgroep veel verschillende adviezen kwamen (extremen). Er worden zorgvuldige afwegingen gemaakt om uiteindelijk tot een besluit te komen. Hieronder treft u de highlights aan die mevrouw Mol aankaart:

- De Gemeente houdt zich aan het RES-bod
- Er is volledig begrip voor alle argumenten en emoties
- Er ligt een opdracht vanuit het Rijk met als doel: afstappen van fossiele energie en we meer toe moeten naar opgewekte energie uit zon en wind
- Wetenschappelijk onderzoek wordt niet gedaan
- Men heeft te maken met wet- en regelgeving
- Een belangrijke vraag die wordt meegenomen is de positionering van de windmolens om zo min mogelijk overlast te geven voor de mensen die hier wonen.

Er wordt een vraag gesteld vanuit de OAR wat de reden is dat deze procedure zo snel gaat en waarom er niet gewacht wordt op de nieuwe regels/ normen. Het antwoord hierop is dat er geen sprake is van versnelling van de procedure en dat de regels ook nog 'slechter' zouden kunnen uitvallen. Dit zou zowel voordelen als nadelen kunnen hebben. De leden van de OAR geven aan dat de nieuwe regels in hun ogen niet zorgelijk zouden zijn.

Een tweede vraag is dat men ook kan kijken naar een andere vorm van energie, waarbij kernenergie genoemd wordt. Dit is zeker een optie en ook zeker mogelijk, maar niet haalbaar voor 2030. De regio heeft afspraken met elkaar gemaakt. 8 gemeenten en de provincie hebben afspraken gemaakt en dan maakt het niet uit of (in dit voorbeeld genoemd) Culemborg links- of rechtsaf slaat. De gemeentes zullen hierop aangesproken worden, als zij zich niet aan afspraken houden die we met elkaar dienen na te komen. Gemeentes worden gehouden aan de afspraken van het RES-bod m.b.t. de opbrengst. De Gedeputeerde Staten bepaalt een standpunt o.b.v. volledige informatie. Als alle informatie er is, kan er op 19 december een standpunt worden aangenomen. Zo niet, zal dat in de tweede week van januari zijn.

Er worden vragen gesteld over de normen die er liggen m.b.t het aantal decibel en lden. Er is hier veel onduidelijkheid over, omdat er in verschillende stukken ook verschillende aantallen genoemd worden voor verschillende aspecten. Het is een gebied waar natuurlijk qua geluid al veel gebeurt (denk bijvoorbeeld aan de snelweg en de Betuwelijn), waardoor het voor de leden van de OAR erg onduidelijk is wat nou exact gehanteerd dient te worden.

Tot slot gaat een OAR lid in op het net en de terug levering. Wat gebeurt er als er straks meer woningen dit gebied in komen vanuit bijvoorbeeld Kesteren? Mevrouw Mol geeft aan rekening te houden met de nieuwbouwplannen. Een uitbreiding van de A15 komt volgens mevrouw Mol de komende 10-15 jaar niet aan bod. Evenals de A2, die niet wordt verbreed. Zij benadrukt daarnaast dat zij het belangrijk vindt dat dit gebied niet alleen het 'zuur' maar ook het 'zoet' dient te ervaren en dus de stroom uit dit gebied ook in dit gebied dient te blijven.

Op de opmerking of de provincie voornemens is om iets te doen aan het huidige geluid door bijvoorbeeld geluidsschermen te plaatsen, wordt er aangegeven dat dit niet aan de provincie is, maar aan de Rijksoverheid en/of de NS aangezien het hier om Rijkswegen/spoorwegen gaat. Mevrouw Mol geeft wel aan dat de normering hiervoor in de toekomst strenger gaat worden, waarbij gedacht kan worden aan het verplicht stellen van stil asfalt.

6. 20.30: Presentatie gasten dhr. Heiligers

De presentatie wordt gehouden met als titel: Gezondheidseffecten IWT.

Beide heren hebben een medische achtergrond en benadrukken dat zij niet tegen windturbines zijn, maar het belangrijk vinden dat ook de risico's worden besproken. Voorkomen is beter dan genezen en de tip van de heren is dan ook: 'Doe aub goed onderzoek'.

Er wordt een korte ronde gedaan met alle OAR leden zodat de heren weten met wie zij te maken hebben.

In de media wordt veel geschreven en aandacht geschonken aan gezondheidsproblemen die als oorzaak zouden kunnen hebben dat men te dicht op windturbines woont.

Er wordt ingezoomd op het laagfrequent geluid, dit horen wij niet, maar maakt mensen onrustig. Dit heeft invloed op de slaapkwaliteit, maar ook op de gezondheid van kinderen. Denk aan slaapstoornissen of concentratieproblemen.

Er wordt een vraag gesteld over hoe zo'n wetenschappelijk onderzoek nou 'goed' uitgevoerd wordt. Één van de heren legt uit dat dit gedaan wordt door metingen te doen op mensen (denk hierbij aan bijvoorbeeld bloeddrukmetingen).

Volgens de heren is het een goede afstand als men woont op een afstand dat gelijk staat aan 10x de tiphoogte van de molen (bv: als de tiphoogte 250m is, dan is het advies om minimaal 2500m van de windturbine af te wonen). In Nederland wonen wij echter vaak vrij dicht bij windturbines, dat doet de heren 'pijn'.

Let op: Niet iedereen is ontvankelijk voor de effecten die lage frequenties met zich meebrengen, maar het kan heel vervelend zijn als dat wel zo is.

Er wordt nog een vraag gesteld of elke windturbine laagfrequent geluid produceert en het antwoord daarop is 'ja'.

Vanuit de leden van de OAR heerst het gevoel dat Vattenfall een standpunt heeft van 'hoe hoger de turbines, hoe beter'. Het antwoord van Vattenfall hierop is dat hoe hoger de turbines, hoe hoger de opbrengst is.

Er wordt ook gevraagd of er in de toekomst een claim ingediend kan worden bij Vattenfall als er gezondheidsklachten ontstaan. Vattenfall geeft aan dat het onderwerp gezondheid een onderdeel is van de MER en zij daarbij de richtlijnen van de overheid volgen. Een van de leden van de OAR geeft aan dat zij in de MER missen welk bureau wel onderzoek heeft uitgevoerd en waar bepaalde uitslagen op gebaseerd zijn. Dit moet inzichtelijker gemaakt worden. **(ACTIE)**

Tip: Lees Windwiki.

De presentatie zal worden gedeeld. **(ACTIE)**

Na de presentatie komt Vattenfall met twee afbeeldingen om te kijken naar verschillende locaties voor de turbines. Graag meesturen **(ACTIE)**.

In de optimalisering tekening komen er 3 huishoudens meer dan 600m van de turbines af te staan.

7. Samenwerking binnen OAR/Bewonersplatform

Nogmaals wordt aangegeven dat het goed is om de vertegenwoordiging vanuit het bewonersplatform richting de OAR wat te beperken. Hierdoor is het gezelschap kleiner en kan men meer de diepte in gaan. Op dit moment hangt er een wat gespannen sfeer, terwijl het doel moet zijn dat we er samen uit komen en gaan nadenken over: ‘Stel dat dit park er komt...’ en dat er vanuit die bril hier gesproken wordt. Een OAR lid geeft aan dat zij juist heel graag mee willen denken in dit plan. Vattenfall geeft aan de constructieve zaken die er tot nu zijn geweest enorm op prijs te stellen.

8. Rondvraag

- Kan er nog discussie gevoerd worden over financiële participatie? Dit onderwerp is nog niet gesloten en afgerond. → Wordt meegenomen in de volgende vergadering
- Volgende vergadering → Onder welke paraplu valt een omgevingsfonds?
- Kan er aub nog gereageerd worden op een mail van een lid van de OAR n.a.v. het plaatselijk sufferdje?
- Is de MER al klaar? Nee als de VKA afgerond is
- Toelichting: De medici die vandaag zijn uitgenodigd zijn op verzoek van de OAR uitgenodigd en is van tevoren overlegd met de voorzitter
- Kan er nagedacht worden over een onkostenvergoeding voor de leden van de OAR? (**ACTIE**) Kilometervergoeding & vergoeding voor de uren? De vraag is dan wel hoe onafhankelijk blijft men dan als je ervoor betaald wordt.

9. Volgende bijeenkomst

Bewonersplatform: donderdag 11 januari 2024
 OAR: maandag 22 januari 2024

In ieder geval de volgende onderwerpen aan bod laten komen:

- Omgevingsovereenkomst
- Financiële participatie

Actielijst Omgevingsadviesraad Windpark Echteld – Lienden

Datum	Actie	Deadline	Actiehouder	Status
14 november	Agendapunt 5 van vergadering in oktober nogmaals doorschuiven naar OAR-vergadering op 22 januari 2024: Financiële participatie	22 januari	Vattenfall	
14 november	Graag reactie op agendapunt 5, bullet 5, van notulen 23 oktober 2023. Antwoord is terug te vinden op blz.1 van deze notulen	14 december	Vattenfall	Voltooid op 14 december*
14 november	Check op het ontbreken van sommige huizen in het concept MER, bijlage 6.	14 december	Vattenfall	Voltooid op 14 december*
14 december	N.a.v actiepunt hierboven toch nog een vraag om huizen die niet zichtbaar zijn alsnog toe te voegen met een stipje op de kaart	22 januari	Vattenfall	

14 november	Voorstel om een afgevaardigde van de OAR aan de stuurgroep te laten deelnemen bespreken met gedeputeerde	14 december	Provincie	Voltooid op 14 december*
14 november	Alle woningen op de objectenkaart checken op het juiste kenmerk van geluidsgevoeligheid	14 december	Vattenfall	Voltooid op 14 december*
14 november	Advies voor de VKA op hoofdlijnen insturen naar Provincie	17 november	De heer Rietveld	Voltooid op 14 december*
14 november	Definitief advies voor de VKA insturen naar Provincie	24 november	De heer Rietveld	Voltooid op 14 december*
14 november	Graag de binnengekomen e-mails, waaronder van OAR lid, toevoegen aan het advies	17 november	De heer Rietveld	Voltooid op 14 december*
14 november	Graag de informatie van de heer K.A. Bron, op verzoek van OAR-lid, onderzoeken.	22 januari	Provincie	Update op 14 december: Gaat Provincie mee aan de slag
14 november	Graag de contourplaatjes delen met alle leden	z.s.m.	Vattenfall	Voltooid op 14 december*
14 november	Nadenken wie van de OAR aan de stuurgroep wil deelnemen	22 januari	OAR	
14 november	Met de heer Heiligers bespreken welke deskundige kan worden uitgenodigd om de OAR te informeren	14 december	Vattenfall	Voltooid op 14 december*
14 december	Berichtgeving n.a.v. stuurgroep aanpassen door standpunt OAR leden correct naar voren te laten komen	22 januari	Vattenfall	
14 december	In de MER toevoegen welke bureau's welke onderzoeken hebben uitgevoerd	22 januari	Vattenfall	
14 december	Presentatie delen die gepresenteerd is over de effecten van laag frequent geluid: Gezondheidseffecten IWT	22 januari	Vattenfall	
14 december	Kaartjes delen met nieuwe positie windturbines – gepresenteerd door mevrouw de Korte	22 januari	Vattenfall	
14 december	Nadenken over vergoeding (km + uren) OAR leden	22 januari	Zowel OAR leden als Vattenfall	
14 december	Graag nog reageren op een mail van een OAR lid nav het plaatselijke sufferdje	22 januari	Vattenfall	

*Alle acties met status 'voltooid' worden bij de volgende vergadering van de actielijst gehaald.